

R M K I.

1492

The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with a marbled paper pattern in shades of brown, tan, and black, featuring a swirling, organic design. A vertical strip of brown leather covers the spine on the left side. A small, rectangular, light-colored paper label is affixed to the top left corner of the cover, containing the text 'R M K I.' and the number '1492'.

P. O. Hung.

401. Z.

P. M. K. T.

1492

1492

KESERVES
ZOKOGO

SIRASSAL TELLYES

HISTORIA

Az mellyet gyakor-
lott Isten egyen az Aronnak
haza népe közzül, az pogányok
által; az melly el ragattatván, és ki-vo-
nattatván, az Istennek Oltára mellől
lelkének győtrelmével, győ-
trelmét versekben

Szedte

BEREKSZASZI PAL,
Istennek Szolgája.

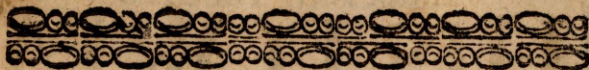

LÓTSÉN,

M. DC. XCVI. Elszend.

8875.
Oct. 1841

Mich. 7. 8. 9.

Ne örülly az én nyavalyámon én ellensé-
gem, mert noha el estem, de fel-kelek, mikor
az sötéttségben ülendek is az Ur lészén az én
világosságom. Az Ur haragját hordozom,
mert vétkeztem ő ellene, mind addig míg
nem meg látja az én pörömet és igaz tör-
vényt télszen énnékem, ki viszen engemet az
világosságra, hogy meg lássam az ő igazságát.

1. Pet. 4. 17.

Item. Az Isten gyakorlatossággal az ő Házán
kezdi el az itületet.

περὶ τοῦ κρηττοῦ M: O: B: C: S: S:

Ex 6

B Oldog ember vólt, ki pogány kéz-
ben élteben nem esett, mert az ő teste
rend kívül való kinzást nem szennyvedet,
szíve és lelke az Ur Istentől meg örven-
deztetett.

El-kerülhetette az Isten ellen való zúgólodást,
az ő szájával ő nem monthatatott semmi kapo-
lodást; Mert minden napon vett az Istentől lelki
testi áldást.

Mikoron reggel fel költ ágyából Istenét imád-
ta, lelki és testi ajándékáért mint Urát szolgálta,
annak utánna ő tisztí szerint dolgát mozdította.

En is mikoron vólnék Istennek szent szolgál-
lattyában, juhái között lelki pramenda osztó-
gatásában, edgy péntek napon fejem öltözött
hóltig való gyálzban.

Edgy dühött Tatár kezében esem nagyobbik
fijammal, kissebbik fijám már Tatár kézben ő
édes Annyával, ekképpen kellett egymástul vál-
nunk keserves fírással.

Az dühött Tatár nyakamra köté edgy nagy-
szőr ifrangot, és a' ló mellet Tatár táborra kor-
bácsával hajtott, a' lóvon ülén ölében ivette
Samuel fiamot.

Tatár táborra mikoron jutánk helyet rende-
lének, több Rabok közé édes fijammal el le ülte
ténék,

tének, pogány Tatárok valami döghúst én előm-
ben tőnek.

19 Ötöd napiglan ott csavargának Szilágy Or-
szágában; de leg először Poroszlón vertek bé
a' kalodában, annak utánna minden étfaka hál-
tam nagy kinzásban.

Eötöd nap múlván el ki indulánk Szilágy or-
szágból, bánkodik vala bágyadott szívem távoz-
ván házamtúl, kesereg lelkem hogy ki-vonattam
Istennek házából.

Az Beniamim kis fiatskámát irgalmatlan an-
nya, Szilágy határán el-hajtotta féltében daj-
kája, vadak madarak eledele lótt ártatlannak
tagja.

A' körös mellé mikoron jutánk, Váradnál
meg szállánk, szörnyű éhséget harmad napiglan,
fiammal ott látánk, eledelünkre immáron mi ott
semmit nem kaphatánk.

Edgyszer kis Fiam keserves sirva szóllya ilyen-
képpen: Oh édes Atyám, adgy ennem immár,
mert ehetném szörnyen! Ez szavát halván kis
fiatskámnak fírek keserveffen.

Ott el indulék hogy valaholot eledelt kap-
hatnék, azonban végre földön meg-sárgult Din-
nyét ott találék, azt meg-hámozám édes fiam-
nak odadám hogy ennék.

Az 'zegény Rabok estve nagy későn mind el-
aluvának, dühött Tatárok az ajtón belől ágyat
csinálának, és le-feküvén mint agyon vertek úgy
el-aluvának.

Edgyszer ki-menék lassan az ajton senki meg
az ér-

az érte, ismét bé-mennek által hagdosván édes
fiam mellé gondolom vala ha már ki-mégyek,
vem jövők többször bé.

Ott el indulék erőssen mégyek az szőlő hegy
felé, hegyet el hagyván erőssen mégyek az réz
bérzcek felé, együtt le-ülék Berettyo vize kerü-
leti mellé.

Reám támadá az én lelkemnek igaz ismérleti,
és mindenképpen az én szívemben azt kezdé di-
csálni, hogy nem kell vala édes fiamat ott nekem
el-hadgyni.

Az nagy Istennek rólam végezett csuda bölcs
tanátsa, derekas-képpen az én útamban ott
meg-tartoztatta, édes fiamhoz Tatár táborra
viszfsza igazita.

Későn ejszélkor Tatár táborra meg viszfsza in-
dulék, édes fiamhoz hogy mint juthatnék, Isten-
nek könyörgék, valami-képpen más Tatar kéz-
ben hogy már ne akadnék.

Ísmét bé-menék nagy lassúsággal viszontag az
házban, senki nem érzi pogányok s' rabok vad-
nak nagy alvásban, én-is bé-feküvém kis fiam
mellé viszontag az ágyban.

Hogy látam még is senki nem érzi szóllék
ilyen képpen; Oh édes fiam, ha nem szánnálak
itt az Tatár kézben! Most el-mehetnék nem
gyötrettetném az Tatár kezében.

Reggelre kelvén dühött Tatárok mind el-
indulának, édes fiammal fel-ütetének határa
vad lónak, nyeret nem adván sebesült teste
fiamnak magamnak.

A' négy efsztendő. kis fiacskámot igen oltalmazom magam testének febefedését csak semminek tartom, csak hogy fiamat meg. önzheffen arra van nagy gondom.

Mikor sok Atyák keserves Annyák el hántak fiokat, Maros vizének habzó árjára hántak magzattyokat, akkor karjaim meg. szoritottak ölemben, fiamat.

A' dühöt Tatár kis fiatskámot ölemből ki venni, hirtelenséggel a' kis ártatlant vízben kezdé vetni, hól az ártatlan nagy fuldoklással megakara halni.

Ottan hirtelen torkomig való vízben bé ugordám, Maros vizéből édes fiamat nehezen ki hozám, a' mint szólhatta azt mondgya vala: Ne hadgy édes Atyám.

Kegyes Atyai indulatombul biztatom fiamat. Ne fély szép fiam bizony nem szánom érted halálomat, nem hadlak addig mig el nem vágja pogány a' nyakamat.

Hogy látá pogány hogy fiatskámot ki hoztam a' vízből, ottan hirtelen a' földre vonta dühösködéséből, kargyát ki-ránta. hogy fejem vegye dühödöt mérgéből.

A' Maros mellől ifmét indulánk Gyula Vára felé, edgyütt meg. szállánk edgy szép sík mezőn egy folyo. viz melé, én is le. ülék édes fiammal a' táborok közé.

Nagy sereg Török az holott valánk el oda jött vala, holott a' Rabok miként a' barmok árulta-

árultatnak vala, három fő Török az hol valánk el oda jött vala.

Edgyik közzülök ekképpen közfzönt: Isten szabadjtson, mit keresz te itt Isten embere a' Tatar táboron, annak utánna szép Magyar nyelven szólla ilyen módon:

Ha Török téged végben meg venne jobban lenne dolgod, mert olly országra visznek tégedet, bizony meg fíratodd, születésednek napjat, oráját ottan meg. átkozodd.

Olly szél fuj ott Pap hogy a' pogácsa meg nem pényeszedik, csak a' soban főt vizes káfa. is jó izüven esik, a' miglen ott lesz Crim országában dolgod meg nem szünik.

Ez szavát halván ott a' Töröknek igen meg. rémülék, előtte álván kérvén, sírván néki, így könyörgék: Hogy szegin fejem dühött Tatártul tüle meg. vétetnék.

Eleget kéré szegin fejemet dühödöt Tatártul, de csak azt mondgya, hogy nem bocsát ki addig a' markából, miglen nagy summát bé nem hozatok néki országombul.

A' pogány Török kis fiatskámot meg. véve az helyben, hogy látá fiam tülem válását szóllá ilyen képpen: Ne adgy el engem szerelmes Atyám, mert meg. vér az Isten.

E' szavát halván kis fiacskámnak csak el csudálkozám, okos befzedén édes fiamnak igen al. mélkodám, fírásom miatt a' mint szólhaték nékie ezt mondám:

Nem én adlak. el szerelmes fiam őrizzen az Isten,

Isten, hanem a' Tatár ad el tégedet a' Török kezében, meny-el szép fiam, nem vehetek már többé az ölmében.

En voltam eddig szerelmes fiám Atyád és örözd, annak utánna a' menyben léfzen néked védelmezöd, tartson-meg az Ur szerelmes fiam légyen Idvezitöd.

Ez szót el hagyván a' pogány Török fiamat el-vivé, kiért ő magát fíralmas fejem bánatnak erefzté, ott le-borulék keserves sírva arczal a' föld felé.

Nagy keserveffen fíratom vala édes magzatomat, két kezem közül ki ragattatott édes szép fiamat, nagy ohajtással kérem Istentül ezen halálatomat.

Hogy látá pogány hogy fiatskámát keservén fíratnám, szörnyű kínzással Tatárkorbácsaltöle kintattattam, mind addig vere mig fírafomat kintelen el hagyám.

Vég Gyula felől bé-csavarodánk Modva országában, mikoron mennénk a' Duna mellett egy holzfű szorosban, sok édes Atyák ő magzat-tyokat hántak a' Dünában.

Ott hálát addék az Ur Istennek, hogy édes fiamat testi haláltul meg őrizhettem édes magzatomat nem vetettem-el, mutattam hozzá atyai voltomat.

Dühödött Tatár lóra sem hagyta a' Modvában ülnöm, sebes ügetvést kezében fogta hohér az üstököm, sírván ugy kellett a' nagy árkokat a' mellett szöknöm.

Ocsmán

Ocsmán dög hufnak étele miatt sok Rabok meg hóltak, de az Istennek erős karjai engem meg tartottak, femmi csemellő szokatlan étkek nekem nem ártottak.

Crim országának első részére mikoron jutotunk nyomorult Rabok igen ohajtunk hogy ke-nyért nem kapunk, harmad napig-is edgy kis kasácskát csak lig kaphatunk.

A' mezön látánk hogy az ekénél vadnak Magyar Rabok kérdezzük őket miképpen élnek itt a' Magyar Rabok? felele nekem: Ugy élünk ugy mond mint szintén a' barmok.

Itt nyugalma vagy Vasárnapja nincs a' szé- gény Rabnak, hanem mindennap mint szintén barmot dologra hajtának, annak felette harmad napig is kenyeret nem adnak.

Elzemben jutta ott a' Töröknek nekem mondott szava, kit vég Gyulánál Tatár táboron nekem mondott vala, Crim országának fíralmas voltát elő hozta vala.

Egy vasárnapon dühödött Tatár Czillájában jutánk, Szent András hava el-fogyáforkor el haza habozánk, olly éhek valánk de meg is hamar ke-nyért nem kaphatánk.

Igen örülnek dühöt Tatárok hogy meg jöt rokonok, és vigadoznak hogy vagy on nekik már Magyar Pap rabjok, nagy vendégséget tön örö- mében haza jut barátok.

Nagy betegséggel le-nyomattattam Tatárnak házánál, három holnapig agyámban fekvem Ta-
tár

tárczellájánál, ott nyugodalmat meg-romlott
testem sohonnan nem talál.

A' pogány Tatár beteg ágyambul pálczával
fel-vere, övemig való szörnyű nagy hóban az
erdőre úze, hogy fát kezdicsek más nap azonban
mennyeek el érette.

Erőm nem lévén csak félre dülék a' szörnyű
nagy hóban, dühöt Tatárnak otthon meg-mon-
dák hogy fekszem az hóban, oda ki jűvén ször-
nyen meg kinza nagy beteg ágyamban.

Beteg ágyambul ílmét az Isten szépen fel gyo-
gyita, mikoron el-jűt szintén tavasznak gyö-
nyörű szép napja, mikor zengedőz a' madarak-
nak erdőben szép szava.

Ott leg először szép zöld erdőben bujdosni
indulék, vízi kozákok ki-jöttek vala rájok nem
akadék, fekete tenger alá mentében széllyel ott
bolyongék.

Két hét el-műlván a' dühöt Tatár utamban
akada, és a' ló mellett ístrángra kötűvén házahoz
vit vala, szörnyű kinzással dühödöt Tatár engem
meg kinoza.

Mikoron el-jűt a' kászálásnak derekas ideje,
a' pogány Tatár előtte hajtűván engemet, a' rend-
be bágjad eb, ugy mond, mert ha el érlek levág-
lak a' földre.

A' kászálásban mivel fíettem sokszor el-ájúl-
tam, dühöt Tatártul én azon közben szörnyen
kinoztattam, nem győzőm írni kinomnak szá-
mát kiket meg kóstitam.

Egy házass fia dühöt Tatárnak látűván sok kino-
mat,

mat, egyfzer engemet hozzá szóllitá s' egy Magyar
társomat, az előt monda a' Tatár fia ilyen szókat.

Ha az én Atyám veled el-mégýen edgyfzer az
erdőbe, femmit te ne féllý a' szekerczével verd le
ott a' földre, bizony nem szólllok öld meg az er-
dön edgyet is érette.

Ez szavát halűván Tatár fiának ott meg-báto-
rodám, az Ur Istennek azon könyörgék hogy
lenne olly orám, hogy Tatár velem erdőre jűn-
ne s' kezemmel birhatnám.

Mikoron szintén eíztendeje lótt hogy nála
nyomorgék, hogy három ezer tizen ött kinzást
hohértul fel vennék, edgy vasárnapon fíralmas
fejtem erdőre küldeték.

Meg-parancsolá hogy jó vefszzőket kezdicsek
akoknak, annak felette mészsze le-mennyeek
négy száz szálát vágjak, nagy lehetetlen dolgoz
parancsol folyásán egy napnak.

En ott el-menek de nem vághaték többet há-
rom száznál, még a' Tatár is többet nem vághat
ott harmad fél száznál, mivel az erdön közel
íllý vefszzőt senki is nem talál.

Reggelre kelűvén a' dühöt Tatár erdőre ki-
jőve, ottan mihelyen vefszzőhöz ére korbá-
csolni kezdé azt monda vala, miért jöttél eb
szintén ilyen mészsze.

Ott meg-búsulék az én szivemben hogy veré
testemet, én is hirtelen az övem mellől rántám
szekerczemet, mellyel hajítam engem mardoso
dühödöt ebemet.

Közelebb ménék hogy agyon verjem, a' rút
dühöt

dühöt pogányt ottan hirtelen meg láték hozzám csak közel két Tatárt, el futamodám igen szemlélem a' rút dühös Tatárt.

Erdőben menvén két hamis pribék hamar hamar meg ragadá két karjamat, egy szörisztángal hátra köttek vala mind kezem lábam a' szerekhez meg kötöztek vala.

Erdőben menvén engem el hadgyván az hamis Pribékek, somot mogyorot egy eb gyümölcsöt hogy ők ott ennének hogy Rabot fogtak hamis pribékek igen örülének.

En is Istennek az én szivemben ohajtván könyörgék, hogy kötés alól nyomorúlt fejem felszabadíttatnék, valahol immár vadon erdőben esendeffen nyugodnék.

Ott meg halgatá a' nagy Ur Isten én könyörgésemben, mert karjaimat meg ránczikalván elszaladék éppen, ott elszakadá a' nagy szörisztáng karomról hirtelen.

Fekete tenger mellett fel nyulo Bercs felé indulék, de én estvére arra Bercsre soha nem juthatnék, fekete Tenger magas partjára az nap közelíték.

Ott le feküvén és el-aluván ilyen álmot láték, hát edgy ősz ember job kezem felől én mellém, álladék kitül énnékem nagy lassasággal ilyen szó adaték.

Mit kerefzte itt meny tovább innét nem jó helyre juttál, semmit ne mulas, szállj le a' körül, mert te meg ébeznél, ha innét le megyeledel léfzen, egyél, mert ehetnél.

Ott

Ott fel-serkenék szemlélem vala, de én nem láthatam, azon a' dolgon és szon szivemben igen csudálkozám, mind azon által ember intését én el nem halgatam.

Onnét le-menek a' Tenger mellé fák köziben fekvém, arra a' köre az én szememet vízföntag fel vetém, az holot valék két embereknek személyét szemlélem.

Mondék magamban: Edes Istenem, fok álmok igazak, imé az ember nékem meg-mondta, hogy ott ne mulasak, hiszem jól járék hogy az emberek a' kövön nem kaptak.

Vízföntag ílmét hól ülök vala fára fel-tekinték, hát edgy szép meg-ért szépen lagyúlt som fa alatt ülék, mivel eh valék az én szivemben ugyan meg vidulék.

Tizen négy napja már el-jött vala hogy kenyért nem öttem csak Mogyoroval, Sommal, kókénnyel magamat tengettém, el fogyott vala már tellyességgel az erő én bennem.

Fel-kelek önnét hálakat adék a' nagy Ur Istennek, ottan hirtelen valamit láték színén az Tengernek, hogy a' viz hajtya nagy sebességgel szelire a' viznek.

Közeleb menék ottan meg-látam edgy gömbölyeg kenyért, kicsinyég ázott az alfo része csak mint edgy kis tanyér, kezemben vévém ottan meg-látam mint az hó olly fejr.

Ott hálát adék az Menynek földnek Teremtő Uramnak, ki az hab által étele szolgáltat szegény szol-

14. szolgájának Tenger habjával eledelt adált nyomorult rabjának.

Onnat ismétlen én el indulék Görögök Földére, az hol nem vélném csak rá-bökkenék két iffiu Görögre, kik meg-kérdezek ki Rabja vagyok s' hová mégyek erre.

Néik meg-mondám hogy edgy kegyetlen Tatár Rabja vagyok, de őtt el-hadtam mert sokat kinzott bujdosván lapángok, én erre jöttem mivel jól tudtam Keresztyének vadtok.

Szép emberfeggel az két Görögök ő házokhoz vitték, jó eledellel kilentzed napig ok legeltetének, hogy Lelki Pásztor voltam Hazámban szannia kezdenék.

Két hét el-mulván az dühött Tatár útamban akadá, de többé engem az ő házához haza nem vitt vala, edgy nagy kegyetlen rút Tatár Papnak engemet el-ada.

Edgyik kegyetlen fene Oroszlán szájából kivete, más meg-éhezett fene Oroszlán vízontag bé nyelé, edgy csepnjére-is rabságom terhe meg nem könnyebbüle.

Hét esztendeje az dühött Papnál hogy immár nyomorgok, heted magával dühödött pogánt két kezemmel tartok, szörnyű éhséget ízfizanyu kinzást minden napon látok.

Az Ur Christufnak meg-marad Nyáját immár meg-találtam, az Fő-Rendeket édes Hazámban sokat supplikáltam, még ez ideig könyörgésemnek válaszfát nem láttam.

El-vész az Igaz az Irás mondgya nincs emlékezet.

15. kezetben, talám engem-is el-felejtettek ennyi ideiglen, ha úgy vagyon-is nem esem Uram te benned kétségben.

Az kikhez azért bizodalmomnak sinorját nyujtottam, édes Istenem engedgyed érjem válaszfát el-fogjam, rövid nap múlván szabadulákom szememmel meg-láffam.

Isten Oltára körül forgodo hű Lelki Pásztorok, kérem az Istent hogy illy Rabságra soha ne jussatok, az minéműben hét esztendőül fogván én nyomorgok.

Christufnak Nyája meg-maradt Juha légy te csendességben, soha az Isten téged ne hagyjon az pogány kezében, kérlek ne felejts engemet is el te könyörgésedben.

Az kik el mondgják avagy halgattyák végig ez verseket, soha az Isten rájok ne vigyen semmi ellenfelet, engedgyen néik szép Hazájokban csendes békeséget.

V E G E.

